

Programrapport

Programmets namn: Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem	Ladokkod: LGGFR
Antal högskolepoäng: 180	Årskull 2017
Programansvarig: Jonas Johansson	

Kommentar kring svarsfrekvens i studentvärderingen

4 av 14 studenter har besvarat programutvärderingen som genomfördes via pingpong vt2020.

Analys av:

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenter har möjlighet att engagera sig i programråd, utbildningsutskott och andra övergripande organ där studentkåren har formell representation. Huvuddelen av utvecklingsarbetet ligger dock på kursnivå där alla studenter har möjlighet att ta en aktiv roll genom kursvärderingar som genomförs i slutet av samtliga kurser. I kurser om mer än 15hp ska även en mittkursvärdering genomföras. Studenternas kursvärderingar sammanvägs med kurslagets värdering och utmynnar i kursrapporten som tillgängliggörs för studenter. Många kursansvariga upplever en svårighet i att få studenter att fylla i denna kursvärdering. Studenterna upplever att de utvärderar för kommande studenter. Mittkursvärderingar, muntliga kursvärderingar och direkta frågor om undervisnings- eller examinationsmoment anses ofta vara mer givande när det gäller konstruktiv kritik från studenterna. Den öppna kommunikationen mellan studentgrupp och kursansvarig för att fånga upp utvecklingsmöjligheter och göra möjliga justeringar under pågående kurs är av stor betydelse. I grunden finns en god och nära kontakt med studenter, utvecklingsbenägenhet och lyhördhet för studenternas åsikter. Muntlig kommunikation är inte anonym, vilket kursvärderingen är. Ytterligare en utmaning i samband med kursrapporterna är att få studenter att läsa föregående års rapport. Detta brukar enklast lösas med att studenter får den i pappersform i samband med kursplaneringen som alla kurser, utom termin 1, ska ha inplanerade i god tid före aktuell kursstart. Vid kursplaneringen har studenterna möjlighet att påverka studiegrupper, schemaläggning och till viss del arbetsformer i kursens planeringsskede. Lärarresurs och kursplan är ej möjliga att påverka. Kursplaneringar vid senare terminer brukar vara mer givande, då studenterna har mer erfarenhet av att läsa vid programmet och tydligare kan återge vad de anser ha varit givande upplägg och vad de anser har fungerat sämre för deras eget lärande. Det är dock väldigt blandat i hur välbesökta dessa kursplaneringar är.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression

Utbildningen omfattar tre områden: en utbildningsvetenskaplig kärna om 75 hp, inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning, VFU, samt studier inom det fritidspedagogiska området om 60 hp inklusive 15 hp verksamhetsförlagd utbildning och ett tillval omfattande 30 hp.

Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem kan vid Högskolan i Borås välja mellan något av ämnena bild och musik för att kunna undervisa i årskurs 1-6. All verksamhetsförlagd utbildning förläggs till för grundlärare med inriktning mot fritidshem relevant verksamhet. Studenterna skriver också ett självständigt arbete (examensarbete) om 15 hp med anknytning till det fritidspedagogiska området.

I utbildningen betonas vikten av integreringen mellan ämnesstudier och ämnesdidaktiska studier samt utomhusverksamhetens, lekens och de estetiska uttrycksformernas betydelse i pedagogisk verksamhet i fritidshem. Alla utbildningar vid Högskolan i Borås har också en profil mot hållbar utveckling och informationssökningskompetens. I grundlärarutbildning med inriktning mot fritidshem ingår också utveckling av en digital kompetens.

Studenterna uppger i programutvärderingen att de överlag är nöjda med innehåll och undervisning som bedrivs inom programmet och de lyfter särskilt fram blandningen mellan teoretiska och praktiska inslag i den högskoleförlagda delen av utbildningen som något positivt. I utvärderingen framkommer även att studenterna ser en tydlig röd tråd och progression inom programmet som leder fram till det avslutande examensarbetet och den kommande professionen. Studenterna ser merparten av undervisningen som relevant för den kommande yrkesrollen, men upplever vissa inslag i den senare delen av programmet som allt för repetitiva. Studenterna reflekterar även över vissa brister när det gäller kommunikationen mellan lärare som undervisar inom programmet, framförallt med hänvisning till att det ibland har lett till ojämn bedömning vid vissa examinationer. Studenterna lyfter även otydlighet vid examinationsinstruktioner som ett problem som ibland leder till stress och osäkerhet.

När det gäller de områden som återkommer inom utbildningen, som studenterna ibland ser som alltför repetitiva, så kan det absolut ligga en del i studenternas reflektion. Vissa områden är återkommande med syfte att lyfta dessa ur ett annat perspektiv och för det krävs ibland en viss repetition. Sedan gäller det att tydliggöra dessa olika perspektiv för studenterna och i det kan det ligga en utmaning.

Kommunikationen mellan lärare på Högskolan är helt avgörande för hur vi lyckas bemöta studenterna och bedriva undervisning så framgångsrikt som möjligt. Inom varje kurs måste det ske kontinuerliga kurslagsmöten där lärare som har gemensamma inslag eller sambedömer examinationer diskuterar och analyserar hur undervisning och examinationer ska genomföras. Detsamma gäller examinationsinstruktioner som ska vara tydliga och klara vid varje enskild kursstart och det är en fördel som dessa instruktioner har en liknande utformning sinsemellan när det gäller formalia. Sedan ligger det givetvis även på varje enskild students ansvar att öva sin förmåga att tolka och förhålla sig till olika sätt att instruera uppgifter och examinationer beroende på innehåll och syfte, men en viss mån av likvärdighet är att eftersträva.

Programmets forskningsanknytning består av kurslitteratur samt föreläsningar med koppling till relevant forskning inom de olika områden som ingår i programmet. Inom UVK-kurserna består den av forskningsområden som berör hela skolväsendet och under kurser med mer specifik fritidspedagogisk är innehållet riktat mot fritidshem och därtill hörande områden. Forskning presenteras vid föreläsningar både av adjunkter, som inte själva bedriver forskning men som har en god områdeskunskap, samt av aktiva forskare inom aktuella områden. Därtill ingår inslag av forskning såsom vetenskapliga artiklar i övrig undervisning och examinationer i programmet. Studenterna upplever att de i ganska hög grad har blivit mer insatta aktuell forskning som berör både det fritidspedagogiska området specifikt samt forskning som riktar sig mot en större skolkontext. De gör inga kommentarer om detta i programutvärderingen, men inom programmet ser vi att studenterna behöver bli ännu mer medveten om och ta till sig av den forskning som bedrivs, framförallt inom det fritidspedagogiska området. Det är ett behov som blir extra tydligt när studenterna ska skriva sina examensarbeten och det visar sig att de kan ha svårt att hitta eller har dålig kännedom om forskning som berör aktuellt område (inom programmet måste examensarbetet ha en tydlig fritidspedagogisk koppling).

Resurser

Programmet genomförde under 2018 en självvärdering som en del av UKÄ:s granskning av samtliga lärarprogram vid svenska universitet och högskolor. Resultatet av UKÄ:s granskning visade på erforderliga lärarresurser för grundlärarutbildningarna vid Högskolan i Borås, dock bristande kompetens när det gäller lärarresurserna med forskningsanknytning inom det fritidspedagogiska området. Dessa brister har rättats till under 2019 och 2020, dels genom nyanställning av forskande lärare, dels utökande av forskningstid för befintliga lärare samt även delvis av påbörjade doktorandstudier av befintlig adjunkt.

Därtill sker under 2020 och 2021 en breddning av kollegiet med nyanställningar av två adjunkter med fritidspedagogisk bakgrund och kompetens, varav en har mångårig tidigare erfarenhet av undervisning inom Grundlärare med inriktning mot arbete i fritidshem vid annat lärosäte. Dessa anställningar görs dels för att bredda och stärka kollegiet, men även för att möta ett ökat intag av studenter fr.o.m. ht2020; från 24 studenter med studieort Borås till 96 studenter jämnt fördelat mellan studieorterna Borås och Varberg.

Fr.o.m. de studenter som antas ht2020 kommer antalet tillvalsämnen som finns tillgängliga inom programmet öka från två till tre. Förutom tillvalsämnena Musik och Bild kommer även Idrott och hälsa att var valbart. Detta innebär att ytterligare anställningar med tillräcklig kompetens inom Idrott och hälsa måste göras samt att lokaler för tillvalsämnet Idrott och hälsa måste säkerställas. Detta arbete har i nuläget (juni 2020) inletts.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet

I programutvärderingen uppger de studenter som svarat att de både genom den högskoleförlagda utbildningen (HFU) och den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) i relativt hög grad har fått stöd i sin professionsutveckling, vilket kan tolkas som att de känner att utbildningen i stort har gett dem de förberedelser som krävs för det kommande arbetslivet. Dock upplever vissa av studenterna att VFU-perioderna har haft något skiftande kvalitet när det gäller handledning och tillgång till de undervisningsmoment som ingår i utbildningen. Två studenter nämner även att tillvalskurserna i Bild och Musik (30 hp) är för korta för att man efter utbildningen ska känna sig tillräckligt säkra för att undervisa och göra bedömningar i valt tillvalsämne. Dessa studenter är dock noga med att poängtera att innehållet och undervisningen i tillvalskurserna håller hög kvalitet, men att de är för korta tidsmässigt för att de ska bli riktigt säkra inom ämnet och ser tillvalet som en resurs som de kan ha stor nytta av i arbetet på fritidshem. Fördelningen av 30 hp för tillvalsämnet är ett nationellt beslut och inget som Högskolan i Borås direkt kan påverka.

Vid samrådsmöten, där deltagare från högskolan (studenter och lärare) och representanter från samhället (rektorer, lärare och utvecklingsledare) deltar, framkommer även där svårigheten att hitta VFU-platser som kan uppfylla kraven för utbildningen. Vid dess möten har även frågan om hur den specialpedagogiska kompetensen kan stärkas, både inom utbildningen samt på fritidshem och skolor. Just det specialpedagogiska området, då med en tydlig koppling till fritidshemmen och hur det

arbetet kan stärkas, är en fråga som har kommit upp återkommande även i tidigare programutvärderingar.

Sida 2 av 3

Övrigt

I programutvärderingen nämner studenterna särskilt en önskan om att utbildningen bör lyfta fram de praktiska momenten mer. Dels för att få pröva på ännu fler metoder och arbetsätt, dels för att de ser blandningen mellan teoretiska och praktiska studier som utbildningen styrka.

Eventuella förslag till förändringar

Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet:

Fortsatt och kontinuerligt arbete behövs för att ge studenterna en än aktivare roll i utvecklingsarbetet. Ökad förståelse redan tidigt i utbildningen kring sambanden mellan examensmål, lärandemål och läraktiviteter i kurser är ett försök att skapa förståelse för att påverkansmöjligheten kring arbetsformer på kursplanering är av betydelse för den enskilda studenten. I samband med nya rutiner kring programutvärdering finns även önskemål om tätare muntlig kontakt med studenter då utvärdering av kurser inte alltid innebär ett helhetsperspektiv på olika terminer ur ett studentperspektiv. Inom programmet kommer vi att göra vårt yttersta för att de muntliga kontakterna ska bli så frekventa som möjligt.

Innehåll, undervisningsformer, examination och progression:

- Ökad tydlighet i progressionen inom de områden som återkommer inom utbildningen, framförallt med fokus på att tydliggöra de olika perspektiv inom olika områden som utbildningen syftar mot.
- Förbättrad kommunikation mellan lärare som samundervisar och sambedömer.
- Ökad tydlighet i examinationsinstruktioner, med ett visst mått av likvärdighet.

Forskningsanknytning

Som en följd av de brister vi kan se när det kommer till den fritidspedagogiska forskningsanknytningen när studenterna ska skriva sina examensarbeten är detta ett område som behöver förstärkas. Detta utvecklingsarbete kommer att ske genom ett fortsatt aktivt arbete att knyta an till forskning framförallt inom kurser med specifik fritidspedagogisk inriktning. Dessutom sker under 2020 en satsning på programmet genom utökad tid för forskning av befintlig personal, vilket kommer att leda till en ännu tydligare forskningsanknytning för studenterna då de kommer att få möta forskare som är mitt uppe i aktuella forskningsprojekt. Detta kommer att ske dels genom att redan aktiva forskare utökar sin forskningstid, dels genom doktorand som i sina studier deltar i forskningsprojekt vilket kommer att komma studenterna till del.

Resurser:

- Genom kontinuerlig dialog med sektionens ledningsgrupp säkerställa att de anställningar och forskningsresurser som har tillsats/kommer att tillsättas inom det fritidspedagogiska området är tillräckligt för att möta det ökade antalet studenter och utökat antal utbildningsorter fr.o.m. ht2020.
- Genom dialog med sektionens ledningsgrupp säkerställa att erforderliga resurser gällande personal och lokaler tillsätts för att säkerställa tillvalet Idrott och hälsa.

Användbarhet och förberedelser för arbetslivet:

- Fortsatt arbete med att säkerställa VFU-platser med god kvalitet. Detta arbete genomförs tillsammans med högskolans VFU-team som i sin tur samarbetar med högskolans samarbetspartners som är huvudmän som bedriver skolverksamhet, både kommuner och privata aktörer. T.ex. har ett långtgående samarbete tillsammans med Borås stad genomförts under 2018-2019 i syfte att framförallt stärka Borås stads VFU-organisation, men även för att se hur Högskolan i Borås kan bidra för att stärka studenternas VFU. Resultatet av detta samarbete lämnades under 2019 till ledningen för både Borås stad och Sektionen för förskole- och lärutbildning vid Högskolan i Borås.
- De specialpedagogiska området (då med specifik inriktning mot fritidshem) kan stärkas ytterligare, men under 2019-2020 har denna del av utbildningen haft ett tydligare fokus på hur dessa frågor kan problematiseras ur ett fritidspedagogiskt perspektiv.

